

Željko Komšić

Vrijedi se boriti
za ovu zemlju

U posjeti: Mostar

Otkrivena spomen
ploča EUFOR-u

Intervju

Nail Šećkanović:

**Pred nama je
veliki posao**

U POSJETI

Poslovno prometno područje i Područje infrastrukture Mostar

Interesi naših radnika ne razlikuju se od interesa našeg preduzeća

Otkako je 2001. godine izvršeno ujedinjenje JP Željeznice BiH i JP Željeznice HB u jedinstvenu kompaniju JP Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, u Poslovno- prometnom području i Području infrastrukture Mostar posebna pažnja je posvećena insistiranju na korektnim međuljudskim odnosima i eliminiranju bilo kojeg faktora koji bi ih mogao narušiti.

- Zaista se možemo pohvaliti da se nijednom u toku ovih šest godina, koliko je prošlo od ujedinjenja, nije desio ni jedan jedini incident na nacionalnoj osnovi. Radimo jedni s drugima pod istim krovom, svjesni da platu od koje živimo dobivamo iz iste kase. Želimo jako preduzeće. Ako firma dobro posluje, dobro je svima nama. Naši radnici ne razlikuju svoje interese od interesa preduzeća, kažu Zlatko Kljajo, direktor PP područja i Ismet Mahinić, direktor Područja infrastrukture Mostar.

U ljetnom periodu evidentan je porast broja putnika koji odlaze na more. Generalno, povećani su i prihodi od naplate. Prevoz tereta odvija se u skladu sa poslovnim planom. Međutim, nije sve sjajno. Pojedini zakupci poslovnih prostora u vlasništvu Željezničke stanice u Mostaru već duže vrijeme odbijaju plaćati dogovorene kirije. Uprkos pojačanim mjerama obezbjeđenja krađa željezničke imovine se nastavlja.

Putni prelazi obezbijeđeni su zvučno – svjetlosnom signalizacijom. Aktualna je zamjena konzola u tunelu Ivan. U mostarskoj direkciji nadaju se da će u bliskoj budućnosti ostvariti poslovnu saradnju sa turističkim zajednicama, u cilju razvoja i propagiranja hercegovačkog turizma, prekrasnih destinacija i znamenitosti kao što su Blagaj, Počitelj, Hutovo Blato, Kravice, Međugorje...

Bačevići i ekologija

Stanica u Bačevićima klasičan je primjer kako je željeznica neodvojiva od ekologije. Na ovoj stanici, posebnu pažnju privlače prekrasni cvjetovi kadifice, ruža, lijepih kata. Posadili su ih stanični radnici, potvrdili su nam otpravnik vozova Željko Azinović, rukovatelj manerve Ivan Vidović i šef stanice Milenko Blažević. Posebnu draž stanici daju dva stabla nara, posađena u jednom dijelu staničnog dvorišta.

AKTUELNOSTI

Sjednica UIC- Radne grupe

Prevoz naročitih pošiljki zemalja Balkana

U organizaciji Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine u Mostaru je od 17. do 19. oktobra 2007. godine održana Sjednica UIC- Radne grupe za naročite pošiljke zemalja Balkana. Osim predstavnika UIC-a, učešće na sjednici uzeli su predstavnici austrijskih, rumunskih, bugarskih, slovenačkih, hrvatskih, mađarskih i makedonskih željeznica kao i Željeznica Crne Gore, Srbije i Željeznica RS-a. Glavna tema bila je provođenje odredaba UIC-fiša 502-1 i 502-2 koje regulišu prob-

lematiku planiranja i prevoženja naročitih pošiljki, korištenje vagona i kodifikaciju pruga za prevoz naročitih pošiljki. Uz zahvalnost ŽFBH na gostoprimstvu i dobroj organizaciji, sjednicu je otvorila gospođa Daniele Karaneschewa, ovlaštena od strane predsjednika UIC-Radne grupe za naročite pošiljke da vodi ovu sjednicu. Ispred Željeznica FBiH dobrodošlicu i uspješan rad gostima poželio je Marko Buntić, pomoćnik izvršnog direktora za poslove željezničkog operatora.

REAGOVANJA

Poslovno prometno i područje infrastrukture Tuzla

Optimalni rezultati, sigurnost na nivou

U našu redakciju, stiglo je opširno pismo koje potpisuju tuzlanski željezničari. Zbog ograničenog prostora u listu, izdvojili smo neke fragmente, a sa cijelim sadržajem pisma upoznat je menadžment

Izdavanje internog glasila «ŽFBH Info» je za svaku pohvalu i obradovalo je tuzlanske željezničare. Nekad priznanje kroz riječi i isticanje rezultata rada ima izuzetan značaj i može imati pozitivne psihološke efekte na zaposlenike. Zaposlenici Područja Tuzla podržavaju rezultate rada na svim područjima ŽFBH. S obzirom na to da se u izdata tri broja „ŽFBH Infa“ mi ne spominjemo, iskreno se nadamo da ćete se sjetiti da i mi u Poslovnom području Tuzla postojimo s obzirom na rezultate rada koje postižemo.

Željeznice na području Tuzlanskog kantona sa 850 zaposlenika, što je približno 20 % od ukupnog broja zaposlenih na ŽFBiH, ostvare oko polovinu ukupnog prevoza ŽFBH. Najveći rad kada je u pitanju utovar, odnosno istovar, imaju stanice Lukavac, Banovići i Ljubače. Od ukupne količine utovara, odnosno istovara 70 – 80 % se utovari u stanicama ovog područja i istovari u stanici Bosanska Poljana tj. TE Tuzla (67.391 kola, odnosno 1.883.435 tona). U 2007. godini ukupna količina prevezene robe (uto-

varene i istovarene na ovom području) je oko četiri miliona tona robe. Kada je riječ o frekventnosti saobraćaja, stanice Bosanska Poljana i Živinice kao raskrsnice su neprikosnovene. U datim uslovima postižu optimalne rezultate u broju primljenih, otpremljenih i propuštenih vozova. Ovo je značajno ako se uzme u obzir

zastarjelost tehničkih kapaciteta, kao i neadekvatni uslovi rada izvršnog osoblja u nekim stanicama, te starosna struktura uposlenih. Svi ovi nedostaci utiču na kvalitet i ekonomičnost željezničkog prevoza na području Tuzla. Ipak, sigurnost željezničkog saobraćaja je na visokom nivou. Naime, u Području Tuzla godišnje ima jedan ili nijedan vanredni događaj prouzrokovan ličnim propustom zaposlenika u radu.

U stanici Bosanska Poljana trenutno se vrši ugradnja novog elektronskog sistema osiguranja. Staro elektro-relejno osiguranje je isključeno 26. septembra 2007.godine, od kada se saobraćaj vozova u ovoj stanici reguliše na klasičan način – dodatno je angažovano 24 zaposlenika. Bosanska Poljana je raskrsnica gdje vozovi prispijevaju i otpremaju se u pet pravaca. Kroz ovu stanicu dnevno saobraća približno 70 vozova i uz maksimalno angažovanje svih zaposlenika saobraćaj se odvija bezbjedno i uredno.

Željezničari područja Tuzla

PENZIONERSKI ISPRAĆAJI

Odlazak „zlatne generacije“

Dana 25. oktobra 2007. godine, u organizaciji Sindikalne podružnice Tuzla i radnih kolega, u zasluženu penziju ispraćena je grupa penzionera penzionisanih krajem 2006. i do polovine 2007. godine. Riječ je o našim veoma cijenjenim kolegama koji su dali izuzetan doprinos radu željeznice u toku svog radnog staža. Većina njih pripada „zlatnoj generaciji željezničara“ kojoj pripada i glavni direktor Narcis Džumhur, a za svoga radnog vijeka, osim što su bili uzori u radu,

svoje znanje i iskustvo su velikim dijelom prenijeli i na mlađe kolege. U penziju su ispraćeni: Husein Grapkić –

glavni dispačer grupe za eksploataciju vagona Tuzla, Marko Šibonjić – dipačer

grupe za eksploataciju vagona Tuzla, Džemil Hadžimustafić – šef RJ za transportno komercijalne poslove Kreka, Fikret Karić – šef RJ stanice Lukavac, Ivo Bošnjaković – šef RJ stanice Bukvik (p.n. Bos.Bijela) i Bajro Beganović – skretničar-blokar stanice Lukavac.

Prema riječima mnogih kolega Beganović, Hadžimustafić, Karić, Bošnjaković, Grapkić i Šibonjić zaišta su pripadnici „zlatne generacije“ Operativnog odsjeka Tuzla Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine.

Pokloni za Bajru, Habibiju i Fikreta

Dana 19. oktobra 2007. godine zaposlenici stanice Lukavac i to saobraćajno osoblje, transportno osoblje i osoblje iz tehničkog pregleda kola, svečano su i uz prigodne poklone ispratili u zasluženu penziju svoje kolege: šefa stanice – Fikreta Karića, nadzornika pregledača kola – Habibiju Burgića i vozaču – Bajru Musića.

INTERVJU

Nail ŠEČKANOVIĆ, ministar prometa i komunikacije FBiH

Prevoz tereta dostigao je iznos od sedam miliona tona, a broj prevezenih putnika iznosi više od 400 hiljada

Ukupan prihod ostvaren je u iznosu od približno 108 miliona KM ● Obnova voznog parka - teretnih i putničkih vagona i lokomotiva i dalje dobiva na značaju ● Izgradnja informaciono-telekomunikacione mreže na postojećoj željezničkoj infrastrukturi realizovat će se do 2009. g.

■ **Ministra za promet i komunikacije Federacije Bosne i Hercegovine Naila Šećkanovića pitali smo kako ocjenjuje poslovanje Željeznica Federacije BiH u 2007. godini.**

- Željeznički operator, unutar jedinstvenog sistema Željeznica FBiH, poslovao je pozitivno. Ostvarena je produktivnost od 232.250 jedinica na polugodišnjem nivou (ugovorena sa EBRD 250.000), a pokrivenost troškova 149% (zadana po ugovoru sa EBRD 110%). U ovoj godini reafirmisano je učešće državnog kapitala u imovini ŽFBiH od 91,82%, a privatnog 8,18%. Učešće Budžeta Federacije za troškove održavanja infrastrukture kakvo je sada, zakonomjerno izaziva godišnji gubitak reda veličine amortizacije.

U oblasti bezbjednosti željezničkog saobraćaja situacija je slična prošlogodišnjoj, pri čemu je 95% uzroka vanrednih događaja van željeznica. Pričinjena je znatna materijalna šteta prouzrokovana otuđivanjem imovine od strane trećih lica. U ovom periodu desila su se dva posebno teška udesa:

- nalet putničkog voza na iznenadni odron kamenja 27. januara 2007. godine u km 123+780 blizu stanice Raštani, u kojem je došlo do iskakanja putničkog voza, teže ozljede jednog putnika, prekida saobraćaja od 2501 minute i veće materijalne štete;

Nastavljaju se pripreme za modernizaciju željezničke pruge na relaciji Doboj-Tuzla-Zvornik i Brčko-Tuzla-Banovići ukupne dužine 200 km. Vrijednost projekta je 95 miliona eura, a period realizacije je 2009-2010. g.

- nalet voza na autobus 28. aprila 2007. godine kod PP Kiseljak, pri čemu je jedno lice usmrćeno a tri teško povrijeđena.

Ovo ukazuje na ozbiljnost bavljenja sigurnošću željezničkog saobraćaja. Stanje sigurnosti željezničkog saobraćaja i dalje karakteriše neadekvatna materijalna baza. Ovaj faktor presudno utiče da se uz krajnje napore primjenjuju i poštuju odredbe Zakona o sigurnosti u željezničkom prometu, pravilnici i normativna akta iz ove oblasti. Pripremljen je projekat poboljšanja sigurnosti

na željeznici, sa posebnim akcentom na poboljšanje bezbjednosti na putnim prelazima.

Željeznice FBiH restrukturirane su u društvo sa ograničenom odgovornošću, a nastavljaju se pripreme za primjenu Zakona o željeznicama BiH.

Željeznički sektor Federacije se, u složenoj finansijskoj situaciji kada FBiH kroz budžetska sredstva ne provodi Zakon o finansiranju željeznica, susreće sa krupnim problemima u funkcionisanju sistema. Krajnjim naporima se i po cijenu gubitka, ostvaruje zakonito poslovanje i u 2007. godini uredno izmirivanje obaveza prema javnim prihodima iz osnova poreza i doprinosa.

U toku je uspješna implementacija Srednjoročnog plana obnove i razvoja: kredita Portugala za obnovu teretnog parka, završava se projekat „Obnova željeznica u BiH I“ i priprema objavljivanje tendera za obnovu infrastrukture iz projekta „Obnova željeznica u BiH II“ čija vrijednost u Federaciji iznosi blizu 130 miliona eura, stupio je na snagu Međudržavni sporazum sa Kraljevinom Španijom o isporuci devet garnitura najsavremenijih putničkih vozova „Talgo“ i izvršena prva uplata avansa od 10,4 miliona eura; BHŽJK predvodi pripreme za realizaciju ostalih projekata iz Srednjoročnog plana obnove i razvoja željeznica Bosne i Hercegovine.

■ **Koje su planirane aktivnosti resornog ministarstva kada je riječ o ŽFBH u 2008. godini?**

- Težište aktivnosti u sektoru željeznica biće postizanje zahtjeva korisnika koji se, početkom integralne proizvodnje u Akcelor-Mittalu Zenica polovinom 2008. godine, povećava na osam do 10 miliona tona godišnje, zatim održavanje funkcionisanja sistema i sigurnosti željezničkog saobraćaja, sprovođenje Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja i finansijsko restrukturiranje sektora, provođenje Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine i organizovanje sektora spram evropskih standarda, te realizacija projekata obnove i razvoja infrastrukture i mobilnih sredstava iz Srednjoročnog plana razvoja.

Restruktuiranje duga željezničkog sektora javnim prihodima kao i nužnost stvaranja uslova za uspješno poslovanje ove javne federalne kompanije, zahtijevaju neodložne mjere. Vlada Federacije završava aktivnosti na donošenju posebnog zakona kojim će se omogućiti finansijska konsolidacija Željeznica FBiH radi osiguranja uslova za zakonito poslovanje, obnovu i održiv razvoj ovog važnog infrastrukturnog sistema, vrijednosti 180 miliona KM u narednih pet godina.

U 2008. godini očekuje se početak realizacije novog kredita sa EBRD i EIB za obnovu infrastrukture u vrijednosti od 130 miliona eura za ŽFBH, kojim se planira obnoviti pruga Konjic-Čapljina i Sarajevo-Bradina, čime bi obnova južnog pravca bila kompletirana zaključno sa 2010. godinom.

Nastavljaju se pripreme za modernizaciju željezničke pruge na relaciji Doboj-Tuzla-Zvornik i Brčko-Tuzla-Banovići ukupne dužine 200 km (remont pruge Brčko-Banovići, sanacija ostalih nužnih dijelova, elektrifikacija, osiguranje, telekomunikacije). Vrijednost projekta je 95 miliona eura, od čega za ŽFBH 75 miliona eura. Period realizacije je 2009-2010. godina.

U 2008. godini izvršit će se pripreme za obnovu elektrifikacije Unske pruge, u vrijednosti 10 miliona eura, kako bi se taj projekat realizovao u toku 2009. godine.

Projekat izgradnje informaciono-telekomunikacione mreže na postojećoj željezničkoj

infrastrukturi vrijedan 20 miliona eura realizovat će ŽFBH 2008-2009. godine, kako bi se stvorila hardverska osnova informatičkog društva BiH i osnova za modernizaciju osiguranja i telekomunikacija na cijeloj željezničkoj mreži.

Obnova voznog parka - teretnih i putničkih vagona i lokomotiva i dalje dobiva na značaju. Projekat nabavke novih 368 i opravke postojećih 400 teretnih vagona Željeznica FBiH realizuje se zaključno sa 2009. godinom. Vrijednost projekta je 32 miliona eura. U 2008. godini radit će se na novom projektu nabavke velikog broja novih teretnih vagona.

Iz projekta nabavke devet novih nagibnih putničkih vozova za Željeznice FBiH „Talgo 7“ velikih brzina, realizovat će se u 2008. godini građevinski radovi za pripremu mašinskog parka i radioničkih kapaciteta za održavanje ovih najsavremenijih vozova.

Ove godine izvršit će se pripreme za obnovu elektrifikacije Unske pruge, u vrijednosti 10 miliona eura, a rok je do 2009. godine.

Nastavlja se realizacija projekata modernizacije elektro i dizel lokomotiva Željeznica FBiH. Pristupit će se studijskom izučavanju potrebe nabavke novih lokomotiva, te realizaciji dugoročnog Projekta povećanja sigurnosti na željeznici koji je pripremljen sa višegodišnjim mjerama i aktivnostima. Vrijednost projekta je 10 miliona KM, a treba se realizirati u periodu 2008-2010. godine.

■ **Usvojen je Zakon o finansijskoj konsolidaciji Željeznica FBiH. Šta ovaj zakon konkretno znači?**

- Ovim zakonom uređuje se finansijska konsolidacija Javnog preduzeća Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, d.o.o. Sarajevo sa stajanjem na dan 31. decembra 2007. godine, s ciljem osiguranja finansijske održivosti i stabilnosti poslovanja ovog javnog preduzeća za period od 1. januara 2008. do 31. decembra 2012. godine. Predmet, obim i djelokrug finansijske konsolidacije ŽFBiH obuhvata: (1) obaveze ŽFBiH po globalnom bilansu iz osnova prijeratnog poslovanja sa stranim željezničkim upravama; (2) dug ŽFBiH

javnim fondovima i javnim prihodima; (3) obaveze ŽFBiH javnim fondovima za period 2008-2012. godine; (4) obaveze ŽFBiH po kreditima za obnovu i razvoj željezničke infrastrukture.

Sredstva potrebna za konsolidaciju ŽFBiH po ovom zakonu iznose 179.896.802 KM, a po godinama: u 2008. godini 61.796.094 KM; u 2009. godini 29.472.369 KM; u 2010. godini 25.569.430 KM; u 2011. godini 29.542.780 KM; u 2012. godini 29.516.129 KM.

Smjernice 440/91 Savjeta Evropske Unije od 29. jula 1991. godine, za razvoj željezničkih preduzeća nalažu odvajanje željezničke infrastrukture i operacija željezničkih preduzeća; saniranje finansijske strukture željezničkih preduzeća i očuvanje nezavisnosti njihovog poslovanja. Ove Smjernice teže da nosioce željezničkog i drumskog prevoza dovedu u isti ekonomski položaj, oslobađajući i željeznička preduzeća troškova infrastrukture. Po Zakonu o Željeznicama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH» broj 152/05), vlasnici javne željezničke infrastrukture (Federacija, RS i Distrikt Brčko) moraju kon-

kompanije: željeznička infrastruktura i željeznički prevoz.

Vlada Federacije BiH je više puta utvrdila potrebu predlaganja Parlamentu Federacije BiH Zakona o finansijskom restrukturiranju, posebno finansijske održivosti željezničke infrastrukture Federacije BiH kao važnog infrastrukturnog sistema. U tom smislu donesen je Zakon o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja („Službene novine Federacije BiH” broj 57/03) koji je, usljed ograničenih budžetskih mogućnosti, samo djelimično riješio ovo pitanje osiguravajući Željeznica FBiH tek oko 25% sredstava potrebnih za namjene utvrđene ovim zakonom. Otuda su se zakonomjerno proizvodili gubici u visini amortizacije koji su se pokrivali na teret kapitala, tako da je kapital u tom preduzeću, u posmatranom periodu umanjn za oko 200 miliona KM. Da je Federacija BiH smogla snage da izvršava svoju zakonsku obavezu koju je preuzela kao evropsku normu, ŽFBiH bi poslovala pozitivno i ne bi bilo potrebe za donošenjem ovog zakona.

solidovati upravljanje javnom željezničkom infrastrukturom kako bi se obezbijedila sigurnost i finansijska održivost, najkasnije 18 mjeseci od dana donošenja ovog zakona. Federacija je, po ovom zakonu, obavezna da izvrši sanaciju dugova svoje željezničke kompanije i njeno organizaciono restrukturiranje nakon toga. Bez donošenja ovog zakona, nema rasterećenja dugova ove kompanije, niti Federacija može pristupiti organizacionom restrukturiranju ŽFBiH u dvije zasebne

Složena finansijska situacija na željeznica u Federaciji BiH, čije restrukturiranje i potreba za normalizovanje uslova privređivanja željezničkog sektora čine nužnim institucionalno uređenje oblasti željeznica, a zakonska podloga tog rješenja može otvoriti prostor za preduzimanje odgovarajućih mjera u stabilizaciji poslovanja i snažnom razvoju ove infrastrukturne oblasti kao značajnog oslonca poslovanja i razvoja privrede i poželjnog servisa stanovništva.

Završena implementacija uspješnih projekata Otkrivena spomen ploča EUFOR-u

Povodom završetka izvođenja svih radova po projektima predviđenim Memorandumom o razumijevanju između EUFOR-a i Ministarstva prometa i komunikacija Vlade Federacije BiH na zajedničkim projektima na prugama Željeznica FBiH, dana 25. oktobra 2007. godine u auli Željezničke stanice u Sarajevu, otkrivena je spomen ploča. Svečanoj ceremoniji, između ostalih, prisustvovali su pomoćnik ministra prometa i komunikacija u Vladi Federacije BiH Izet Mehinagić, predsjednik Uprave - generalni direktor ŽFBH Narcis Džumhur, zamjenik komandanta EUFOR-a brigadni general Sebastiano Giangrave, predstavnici EUFOR-a, te domaći i međunarodni zvaničnici i drugi gosti.

EUFOR je 2005. godine u šest projekata ŽFBH uložio dva miliona i 28 hiljada KM, a u RS-u

realizovana su dva projekta u vrijednosti oko 965 hiljada KM. Prošle godine EUFOR je učestvovao u realizaciji još osam projekata ŽFBH u vrijednosti milion i 527 hiljada KM, a ŽFBH su u radove investirale vlastitih 666,4 hiljade KM. Istovremeno, EUFOR je realizovao i dva projekta u RS-u u iznosu od milion i 120 hiljada KM.

Podsjećamo na implementirane projekte EUFOR-a u 2006. godini, uz učešće i vlastitih sredstava ŽFBH: sanacija klizišta na pruzi Brčko - Banovići;

izmjena ishabanih šina i kolo-sječnog pribora na dijelovima pruge Sarajevo - Čapljina, uključujući i tunel „Osenik“;

izmjena metalnih dijelova za skretnice (10 kom.) na dijelu pruge Sarajevo - Bosanski Šamac i 6 kom. na dijelu pruge Sarajevo Teretna - Alipašin Most;

izmjena hrastovih mostovskih pragova na dijelu pruge Sarajevo - Bosanski Šamac; zamjena bukavih pružnih pragova i hrastovih skretničkih pragova na dijelu pruge Sarajevo Teretna - Alipašin Most;

Obnova i modernizacija pruga na koridoru Vc već je počela. Također, izrađuju se planovi za daljnju modernizaciju. Sve ovo stvara realne pretpostavke da željeznički sektor doprinese uvođenju evropskih standarda i implementaciji Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine.

PREZENTACIJE

Niskopodni elektromotorni VOZ

Pilot projekat niskopodnog elektromotornog voza promoviran je 12. novembra 2007. godine u svečanom salonu Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu. Direktor zagrebačke firme „Končar električna vozila“ inženjer Jusuf Crnalić, upoznao je prisutne sa karakteristikama ovog voza, napravljenog po uzoru na niskopodni tramvaj koji već saobraća Zagrebom. Radi se o vozu za prevoz putnika, sa 183 mjesta za sjedenje i 220 mjesta za stajanje. Maksimalna brzina voza je 160 km/h. Predviđeno je da voz bude klimatiziran i da ima obezbjeđen toalet i za invalide. Dužina voza je 75 metara, širina vagona 2.850mm, visina 4.280 mm, a visina poda 600mm.

Agencija za komercijalnu djelatnost

Visokozaštićene prevozne karte

Predstavnici zagrebačke firme AKD (Agencija za komercijalnu djelatnost) prezentirali su 26. oktobra 2007. godine svoj proizvodni asortiman u VIP salonu ŽFBH u Sarajevu. Ova firma bavi se grafičkom djelatnošću, a specijalizirana je za izradu zaštićenih dokumenata kao što su pasoši, vozačke dozvole, vize,

porezne markice, prevozne karte i drugo. S tim u vezi, predstavnik ove firme gospodin Krešimir Pišček naročito je naglasio prednost korištenja visokozaštićenih prevoznih karata. Neke od njih su nemogućnost falsifikovanja istih, bolja kontrola naplate, automatski pregled raspodjele prihoda i slično.

PRICHE S PRUGE

Amira TERZIĆ, otpravnik vozova

Mala greška, velike posljedice

Amiri Terzić nikad nije bilo neobično vidjeti ženu u uniformi željezničara, kako sa loparićem u ruci i pištaljkom, obavlja posao otpravnika vozova. U Novom Sadu gdje je rođena i odrasla, takvi prizori bili su uobičajeni. Na prugama širom Vojvodine, među otpravnicima vozova bilo je mnogo žena.

- Odrasla sam u porodici željezničara. Moj otac Ejub bio je šef stanice u Novom Sadu, tako da je mom bratu Amiru i meni, bilo normalno da nastavimo porodičnu tradiciju. U Novom Sadu sam završila srednju školu za saobraćajnog tehničara. Od 34 koliko nas je bilo u razredu, bilo je samo šestero dječaka. U Zenici sam se zatekla početkom rata, ostala i počela raditi ovaj posao - kaže 35-godišnja Amira, koja je sa svojim godinu dana starijom suprugom Osmanom, također otpravnikom vozova, nedavno proslavila prvu godišnjicu braka.

Iako je Amiri njen posao sasvim običan, svjesna je da su žene-otpravnice vozova, ipak, rijetkost na našim prugama. Ima ih, doduše, i u Sarajevu, Konjicu, Zenici, ali ipak, među putnicima izazivaju u prvi mah malo čuđenje, potom i odobravanje.

Nije naš svijet navikao vidjeti nježno i

krhko žensko na poslu koji je „isključivo muški“.

- Da biste radili ovaj posao, morate biti skoncentrisani i odmorni. Ne daj Bože da se desi mala greška! Posljedice bi bile nesagledive, ne smijete ni zamisliti. U svakom trenutku čovjek mora biti pribran. Nema veze da li je napolju temperatura plus četrdeset ili je kiša i snijeg. Morate biti fokusirani na ono što radite - kaže Amira. Jedino, kaže, u ovom poslu je za ženu teška noćna smjena. Od sedam naveče do sedam ujutro. Ali, i na to se navikne. Ili kada padne snijeg, pa se skretnice teže prebacuju.

Otpravnica vozova sa Željezničke stanice Zenica, nikad se nije pokajala zbog izbora svoje profesije. Kolege su je prihvatile kao sebi ravnju.

JUBILEJI

Obilježeno 60 godina pruge Šamac- Sarajevo

Vrijedi se boriti za ovu zemlju

Preko 200 hiljada omladinaca kalilo se i čeličilo uz težak rad • Nije bilo zabušavanja, sramota je bilo reći „ja ne mogu“...

Predsjednik Predsjedništva BiH Željko Komšić održao je govor u auli Željezničke stanice u Sarajevu

„Šamac- Sarajevo, to je naša meta, igradi-ti prugu još ovog ljeta...“, pjevao je hor „Josip Broz Tito“ iz Banje Luke na željezničkoj stanici u Šamcu, dok su se stari brigadiri, predstavnici željezničkih kompanija, članovi organizacionog odbora za obilježavanje ovog jubileja i novinari, ukrcavali u svečani voz koji je 17. novembra 2007. godine u 9,26 krenuo za Sarajevo.

Smješteni u udobne kupee, ostarjeli omladinci evocirali su uspomene sa izgradnje pruge dugačke 302 km. Pričalo se o žuljevima na rukama nesviklim na lopate i krampe, ali i o prvim ljubavima, nestašlucima i druženjima uz logorske vatre. Podsjećalo se na to kako se s pjesmom radilo i gradilo, kako ni sunce ni kiša nisu smetali udarnike da kopaju tunele i podižu mostove. Kalili su se i čeličili uz težak rad, njih preko 200 hiljada. Nije bilo zabušavanja, sramo-

ta je bilo reći „ja ne mogu“. Teško je bilo „otjerati“ jednu smjenu brigadira, da bi druga nastavila posao...

- Mnogo prijatelja sam stekao radeći na prugi- priča Mehmed Drino, direktor sarajevske „Hidrogradnje“. – Bio sam tad đak srednje tehničke škole, jedva da sam imao 16 godina. Sve što sam naučio na toj akciji, mnogo mi je koristilo u životu. Režim je bio radni, disciplina vojnička. Svako je od sebe davao koliko je mogao. Poslije sam, kao direktor, sretao mnoge bivše brigadire na rukovodećim mjestima. Prijateljstvo nastalo na prugi razvilo je trajno povjerenje među nama i mi smo vrlo uspješno poslovali.

Modriča, Doboj, Maglaj, Zavodovići i ... snijeg. Kroz snježne pahulje sa stanica mašu i stari i mladi, čak i majke sa malom djecom u naručju. Zavidovići, Žepče. U Žepču mažoretkinje. Stanica Jelina posebna je priča za sebe. Jelena je bila mlada brigadirka koja je poginula

Veselje u radničkoj Zenici

na gradnji pruge. Petnaestogodišnji djevojčurak nosio je vodu za brigadire. Nije čula kad su mineri vikali da se svi sklone, da je opasno! Uslijedila je eksplozija i Jelenin život se ugasio u

odronu koji je nastao. Stanica u Nemilodobila je ime po mladoj brigadirki. I 60 godina poslije na njen lijepo uređen grob položeno je cvijeće. Radnička Zenica je sva na nogama i pjeva! Limena muzika i vatromet! U voz ulazi još brigadira. Osmijesi i suze. S pjesmom nastavljamo dalje. Visoko, pa Sarajevo.

Midhat Terzić, Narcis Džumhur i Nedžad Branković

U Sarajevu je centralna svečanost. Svečani program i ugledne zvanice. Među prisutnima su premijer FBiH Nedžad Branković i predsjednik Predsjedništva Bosne i Hercegovine Željko Komšić, koji je i predsjednik Organizacionog odbora za obilježavanje 60 godina pruge Šamac- Sarajevo. Predsjednik Komšić obratio se prisutnima rekavši, između ostalog, da se u ljudima treba razvijati pozitivan duh i odnos prema svojoj zemlji.

- Ova zemlja, kakva god da je, ona je naša i valja nam se truditi za nju. Mislim da je vrijedno boriti se za tu zemlju, za njezin razvoj, kamenčić po kamenčić. Ja bih najradije pokušao uraditi nešto na tom pozitivnom duhu, da mladi ljudi osjećaju da su korisni i vrijedni zbog toga što doprinose svojoj zemlji...- istakao je predsjednik Komšić.

SKUPŠTINE

Osnovan sindikat izvršnog osoblja infrastrukture

Osnivačka skupština Samostalnog sindikata izvršnog osoblja područja infrastrukture Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine održana je 20. oktobra 2007. godine, u Sarajevu. Skupštini je prisustvovalo blizu 60 delegata iz ŽFBH i drugi gosti.

Predsjednik inicijativnog odbora, Said Kezo iznio je razloge nastanka ovog Sindikata. Naglasio je da u prethodnom periodu uposlenici izvršne službe nisu bili dovoljno zastupljeni ni dovoljno zaštićeni od strane Sindikata željezničkih radnika, niti su mogli svoja radnička prava ostvariti putem navedenog Sindikata. Sindikat egzistira u okviru šest podružnica i to u Sarajevu, Zenici, Mostaru, Tuzli, Čapljini i Bihaću. Trenutno broji blizu 600 članova. Na Skupštini su izabrana tijela Sindikata. Za Upravni odbor izabrano je 15 članova, a za Nadzorni odbor pet. Predsjednikom Skupštine imenovan je Mirsad Alibegović. Za sekretara Sindikata izabran je Nijaz Masleša, a za predsjednika Said Kezo. Sindikat je i zvanično upisan u registar Ministarstva pravosuđa i otvoren je za saradnju sa svim sindikatima koji imaju slične programske ciljeve, kao i za partnerski odnos sa Poslodavcem.

Dio „Carigradske željezničke magistrale“

Prugu je gradilo francusko akcionarsko društvo na čijem je čelu bio baron Moris Hirš

Prije 135 godina, 24. decembra, puštena je u saobraćaj prva željeznička pruga u Bosni i Hercegovini. To je bila pruga normalnog kolosjeka od Banje Luke do Dobrljina u dužini od 101,6 km i jedina je željeznička pruga izgrađena u doba turske vladavine u Bosni. Predstavljala je dio „Carigradske željezničke magistrale“ koja se trebala protezati od Carigrada preko Trakije, Rumelije, Skoplja, Mitrovice, Bijelog Polja, Sarajeva, Jajca, Banje Luke, Dobrljina i Zagreba do Beča. Prugu je gradilo francusko akcionarsko društvo na čijem je čelu bio baron Moris Hirš, bogati njemački Jevrej, koji je stekao značajan kapital gradeći željezničke pruge u Evropi.

Radovi na gradnji pruge počeli su u mjesecu julu 1869. godine. Za pokriće troškova gradnje 16. marta 1870. godine, raspisan je javni zajam u visini od 300 miliona franaka, za koji je garancije dala turska država. Na ovoj pruzi izgrađeno je 13 mostova, dva čelična i 11 od drvene

građe. Banja Luka kao polazna stanica, imala je ložionicu sa radionicom, a šef ložionice bio je nadinžinjer Štajner. Trojica prvih mašinovođa koji su vozili na toj pruzi, bili su Javorovski, Majerovski i Krušer. Šef svih željezničkih službi bio je Austrijanac, gospodin Manhard. Ložionica je imala pet lokomotiva. Dvije su izgrađene u lokomotivskoj fabrici Hano-mag u Njemačkoj, a ostale tri u lokomotivskoj fabrici Tubize u Belgiji.

Kolski park sastojao se od jednog specijalnog salonskog vagona koji se zvao „Paša vagon“, tri putnička vagona prvog i drugog razreda i pet vagona trećeg razreda. Na ovoj pruzi korištena su 64 teretna vagona za prevoz raznih tereta i sedam vagona za prevoz šljunka. U svim stanicama bili su postavljeni redovi vožnje i cijene koštanja voznih karata, a na oglasnim pločama redovito su se pisale obavijesti o kašnjenju vozova. 1873. godine donesen je Zakon o željeznici koji se zvao Zakon o željeznici u Državi Bosanskoj.

Svoju pravu vrijednost ova pruga je dobila 10. aprila 1882. godine kada je izgrađena željeznička pruga Sisak – Dobrljin u dužini od 47,7 km. Na taj način prva BiH pruga uspostavila je vezu sa austro-ugarskim željeznicama i šire sa Evropom. Za vrijeme Austro-ugarske monarhije, 1. decembra 1891. godine željeznička stanica Banja Luka povezana je sa gradom izgradnjom pruge u dužini od tri km, a u samom centru grada izgrađena je stanična zgrada. Zbog širenja grada Banje Luke pruga je ukinuta 1. februara 1968. godine. Svoju pravu vrijednost u eksploatacionom smislu željeznička pruga Banja Luka – Dobrljin dobila je izgradnjom željezničke pruge Doboj – Banja Luka, koja je puštena u saobraćaj 1. januara 1953. godine u dužini od 95,1 km, čime je ostvarena dugo čekana veza sa Dobojom i Sarajevom.

Priredili (ispred Kluba prijatelja željeznica u BiH u osnivanju): Zoran Gligorević i Ajdin Fevzija Braco.